

INSTRUKCE O NÁKLADECH ŘÍZENÍ PŘED DIECÉZNÍM CÍRKEVNÍM SOUDEM V BRNĚ

(návrh č. 1)

Článek 1

§ 1 Podle ustanovení čl. 303, § 1 instrukce *Dignitas connubii* vydává moderátor Diecézního církevního soudu v Brně instrukci o nákladech řízení před Diecézním církevním soudem v Brně.

§ 2 Náklady řízení jsou zejména soudní poplatky, hotové výdaje účastníků, náklady důkazů a svědků, tlumočné a znalečné, odměna za zastupování.

§ 3 V souladu s ustanovením čl. 302 instrukce *Dignitas connubii* moderátor Diecézního církevního soudu ukládá poplatníkům, aby na náklady řízení přispívali podle svých možností.

ČÁST I SOUDNÍ POPLATKY

Oddíl 1

Článek 2

Předmět soudních poplatků

§ 1 Diecézní církevní soud v Brně vybírá soudní poplatky (dále též jen „poplatky“) za žaloby a žádosti, pokud byly příslušným soudním dekretem přijaty k řízení:

- 1° za žalobu na platnost manželství;
- 2° za žádost o rozvázání nedokonaného manželství (řízení *super rato*);
- 3° za žádost o rozvázání manželství ve prospěch víry (řízení *in favorem fidei*)
- 4° za žádost o rozvázání manželství na základě pavlovského privilegia;
- 5° za žádost o odloučení manželů za trvání manželství (*separatio*) a o dovození přijímání svátostí;
- 6° za petijní řízení;
- 7° za žádost o laicizaci.

§ 2 Poplatky se též vybírají:

- 1° za službu konstatovaného stálého prokurátora, advokáta, za službu patrona a za službu odborného znalce z oblasti církevního práva při řízení *super rato*;
- 2° za zhotovení odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví či z odvětví psychologie nebo za zhotovení odborné zprávy;
- 3° za zhotovení odborného znaleckého posudku z oborů neuvedených v § 2, 2°;
- 4° za odborné znalecké vyšetření nebo za jiný odborný znalecký úkon;
- 5° za zhotovení úředního překladu kauzy do cizího jazyka a za tlumočnické služby soudem ustanoveného tlumočnicka;

6° za zhotovení úředního překladu textu z češtiny (slovenštiny) do cizího jazyka nebo z cizího jazyka do češtiny;

7° za poskytnutí právní pomoci v případech, kdy právní porada nemá přímý vztah k řízení vedenému před Diecézním církevním soudem v Brně.

§ 3 Odsouzený na základě trestní žaloby platí poplatek do 15 dnů po právní moci rozsudku.

§ 4 Sazebník poplatků (dále jen „sazebník“) je uveden v příloze k této instrukci.

§ 5 Výši poplatků upravuje moderátor soudu, a to zpravidla k 1. lednu kalendářního roku. Změna v sazbě poplatků se nevztahuje na poplatky, jejichž lhůta splatnosti počala běžet před nabytím účinnosti změny sazebníku.

Oddíl 2

Článek 3

Poplatníci za řízení o neplatnost manželství

§ 1 Poplatníky poplatku za žalobu na platnost manželství (čl. 2, § 1, 1°) jsou:

1° žalující strana;

2° společní žalobci, tj. žalobci, kteří společně a ze stejných důvodů navrhují prošetření platnosti manželství (viz čl. 102 IDC).

§ 2 Jsou-li poplatníky poplatku společní žalobci, pak každý z nich hradí polovinu poplatku, nerozhodne-li předseda senátu jinak.

§ 3 Předseda senátu může rozhodnout, že poplatníkem vedle žalující strany je též strana nežalující, a to zvláště v případech, kdy je nežalující strana převážným viníkem rozvratu manželství nebo se žalující strana nachází ve stavu hmotné chudoby. Předseda senátu určí podíl, kterým se budou strany na zaplacení poplatku podílet.

§ 4 Ručitelem úhrady poplatku nežalující strany je žalující strana (čl. 303, § 1, 5° IDC).

Článek 4

Poplatníci za ostatní řízení

§ 1 Poplatníky poplatku za řízení podle čl. 2, § 1, 2° až 7° je žadatel či žadatelé.

§ 2 Poplatníkem poplatku za vyhotovení důkazního prostředku podle čl. 2, § 2, 2° až 4° je ten, jehož tvrzení či jiná skutečnost má být tímto důkazním prostředkem osvědčena. Předseda senátu může rozhodnout, že poplatníkem bude druhá strana.

§ 3 Poplatníkem poplatku za řízení podle čl. 2, § 2, 5° a 6° je žalující strana (žadatel).

Článek 5

Poplatníci za služby právní pomoci

§ 1 Poplatníkem poplatku podle čl. 2, § 2, 1° je osoba, která si zmocnila svého právního zástupce, a ten byl soudem konstatován. Byl-li právní zástupce ustanoven *ex officio* nebo *ad hoc*, je poplatník od placení tohoto poplatku osvobozen.

§ 2 Poplatníkem poplatku podle čl. 2, § 2, 7° je osoba, která žádá o poskytnutí služby právní pomoci.

§ 3 Pokud si společní žalobci zmocní stejného právního zástupce, je každý z nich povinen zaplatit úhradu za službu konstatovaného stálého právního zástupce v plné výši.

Oddíl 3

Článek 6

Vznik povinnosti platit poplatek

Povinnost platit poplatek vzniká v den, kdy předseda senátu rozhodne dekretem o přijetí žaloby či žádosti podle čl. 2, § 1 nebo o provedení úkonu podle čl. 2, § 2.

Článek 7

Splatnost poplatku

§ 1 Poplatek za žalobu či žádost podle čl. 2, § 1 je splatný do 15 dnů následujících po té, co žadatel převezme dekret o přijetí žaloby či dekret o zahájení řízení.

§ 2 Poplatek za úkony podle čl. 2, § 2, 1° až 6° je splatný do 30 dní následujících po převzetí dekretu žadatelem. Poplatek za úkon podle čl. 2, § 2, 7° je splatný při poskytnutí služby právní pomoci.

§ 3 Poplatek podle čl. 2, § 3 je splatný do 15 dnů od doručení rozsudku vydaného v trestním řízení.

Článek 8

Zvýšené a dodatečné poplatky

§ 1 Zvýšené poplatky se platí v případě, pokud strany, jejich právní zástupci nebo svědkové pobývají na území cizího státu a úřední listiny jim budou doručovány v listinné podobě prostřednictvím provozovatele poštovní služby. Zvýšené poplatky se platí i v případě, pokud některé právní úkony bude pro Diecézní církevní soud v Brně zajišťovat církevní soud jiné biskupské konference. Zaplacením zvýšeného poplatku se poplatník nezbavuje povinnosti platit poplatky, které jsou stanoveny u církevního soudu jiné biskupské konference.

§ 2 Ukáže-li se v průběhu řízení, že je nutné provést úkony, o nichž je zmínka v § 1 tohoto článku, je strana žalující (žadatel) či strana nežalující, která hradí poplatky podle čl. 3 § 3 nebo společní žalobci povinni uhradit dodatečný poplatek. Povinnost platit dodatečný poplatek může být stanovena dekretem nebo může být uložena rozsudkem.

§ 3 Zvýšené a dodatečné poplatky neobsahují poplatky za tlumočnické a překladatelské služby ani za služby právní pomoci. Poplatky za tyto služby se platí podle sazebníku.

Článek 9

Placení poplatků a placení poplatků ve splátkách

§ 1 Poplatky se platí na účet Biskupství brněnského nebo v hotovosti do pokladny Biskupství brněnského.

§ 2 Poplatník může ze závažných důvodů požádat soudního vikáře o dovolení, aby směl zaplatit soudní poplatek ve splátkách. Žádost o dovolení splátek podává žadatel písemně. Výši splátek a jejich splatnost určí soudní vikář.

§ 3 Poplatník je povinen po každé provedené splátce bezodkladně předložit soudu věrohodné potvrzení o zaplacení splátky, tj. např. kopii bankovního výpisu, ústřížek poštovní poukázky, nebo pokladní doklad při platbě provedené v hotovosti.

Článek 10

Následky nezaplacení poplatku

§ 1 Nebyl-li poplatek za žalobu nebo žádost uvedenou v čl. 2, § 1 zaplacen ve lhůtě, která byla určena dekretem o přijetí žaloby či žádosti, soud žalobce či žadatele opětovně vyzve k zaplacení poplatku a stanoví novou lhůtu splatnosti. Nebude-li poplatek zaplacen ani během této dodatečně stanovené lhůty, soud řízení zastaví.

§ 2 Nebyl-li zaplacen poplatek za službu konstatovaného stálého právního zástupce (čl. 2, § 2, 1°) ani v dodatečně poskytnuté lhůtě, ztrácí poplatník právo na právní zastoupení.

§ 3 Nebyl-li poplatek za úkony podle čl. 2, § 2, 2° až 6° uhrazen ani v dodatečně poskytnuté lhůtě a žadatel během šesti měsíců neprovede žádný procesní úkon, ač mu v tom nic nebrání (čl. 146 IDC), řízení zaniká.

Článek 11

Informační povinnost ekonoma diecéze

§ 1 Ekonom diecéze předá soudnímu vikáři vždy do 5. dne kalendářního měsíce soupis poplatků a dalších plateb určených pro církevní soud, které v předchozím kalendářním měsíci byly zaplacený na bankovní účet Biskupství brněnského nebo byly zaplacený v hotovosti.

§ 2 Soupis poplatků a dalších plateb bude obsahovat jméno plátce, variabilní symbol nebo účel platby, výši platby a den jejího uhrazení.

Oddíl 4

Článek 12

Osvobození od poplatku

Od poplatků je osvobozeno řízení, které bylo zahájeno na základě návrhu ochránce spravedlnosti.

Článek 13

Žádost o udělení milosti prominutí poplatku

§ 1 Prominutí poplatku ze strany Diecézního církevního soudu v Brně je nezaslouženou milostí, jež má svůj základ v křesťanském soucitu s věřícím, který bez vlastního zavinění a po delší dobu setrvává ve stavu hmotné chudoby, která ohrožuje nebo znemožňuje uspokojení základních životních potřeb poplatníka a členů její rodiny.

§ 2 Prominutí poplatku je svobodným a dobrovolným rozhodnutím Diecézního církevního soudu v Brně a poplatník na ně nemá nárok.

§ 3 O udělení milosti prominutí soudního poplatku rozhoduje soudní vikář na základě písemné pokorné prosby poplatníka (dále též jen „pokorná prosba“), v níž poplatník uvede pomocná kritéria pro rozhodování o udělení milosti:

1° své jméno, příjmení, datum narození, zaměstnání;

2° počet osob, které s ním žijí ve společné domácnosti a rozliší počet nezaopatřených dětí;

3° další skutečnosti, které jsou důležité pro rozhodování soudního vikáře o udělení milosti.

§ 4 Poplatník svou pokornou prosbu řádně odůvodní a přiloží případně tyto doklady:

1° potvrzení nebo čestné prohlášení o příjmech a vydáních svých a osob, které s ním žijí ve společné domácnosti, a to za období alespoň tří měsíců, které předcházely podání žádosti;

2° doporučení udělení milosti vystavené statutárním zástupcem farnosti trvalého či přechodného kanonického bydliště žadatele.

§ 5 Pokornou prosbu podává poplatník spolu se žalobou či žádostí na zahájení řízení nebo po obdržení dekretu, jímž mu byla stanovena povinnost platit poplatek.

Článek 14

Rozhodnutí o udělení milosti prominutí poplatku

§ 1 Soudní vikář může poplatky prominout zcela nebo zčásti. Poplatky zaplacené před udělením milosti se však nevracejí.

§ 2 Přiznané prominutí poplatků soudní vikář kdykoli za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poplatník v pokorné prosbě uvedl nepravdivé informace či poměry poplatníka prominutí neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

§ 3 Rozhodnutí o udělení se nevztahuje na úhradu nákladů svědků, které žadatel povolal za svědky.

Článek 15 **Náhradní plátcí poplatků**

§ 1 Soudní vikář může stanovit, aby za poplatníka ve stavu hmotné chudoby splnila poplatkovou povinnost farnost, pokud její statutární zástupce podpořil svým vyjádřením pokornou prosbu o úplné či částečné prominutí poplatků.

§ 2 Soudní vikář může rozhodnout, aby poplatek za poplatníka uhradil kněz, který zastával funkci faráře farnosti nebo administrátora farnosti v době, ve které proběhla příprava na sňatek, pokud se při soudním řízení prokáže, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho úřadu či uloženou mu předpisem církve.

Článek 16 **Odmítnutí pokorné prosby o prominutí poplatku**

§ 1 Soudní vikář žádosti o pokorné prosbě o prominutí poplatku nevyhoví, pokud byl žadatel převážně vinen rozvratem manželství nebo pokud uváděl druhého manžela do nebezpečí pro duši nebo pro tělo nebo pro děti, anebo činil společný život velmi tvrdým (kán. 1153, § 1).

§ 2 Soudní vikář žádosti o pokorné prosbě o prominutí poplatku rovněž nevyhoví, pokud žadatel opustil manželství svévolně či byl převážným viníkem rozpadu manželství.

§ 3 Poplatník může svou pokornou prosbu o prominutí poplatku podávat opakovaně, avšak nejdříve po uplynutí 30 dní ode dne doručení rozhodnutí o odmítnutí prominutí poplatků.

Oddíl 5

Článek 17 **Podání stížnosti proti rozhodnutí o výši poplatku**

§ 1 Poplatník má právo podat stížnost proti rozhodnutí o výši poplatku. Stížnost se podává k soudnímu vikáři prostřednictvím předsedy senátu, který o výši poplatku rozhodoval.

§ 2 Pokud byla v konečném rozsudku uložena povinnost platit dodatečný poplatek, podává se stížnost k senátu, který tuto povinnost uložil.

Oddíl 6

Článek 18 Vrácení poplatku

§ 1 Zaplatí-li poplatek osoba, která nebyla k jeho zaplacení povinna, má nárok na vrácení poplatku. Svou žádost o vrácení poplatku podává písemně Biskupství brněnskému prostřednictvím Diecézního církevního soudu v Brně. Bylo-li na poplatku zaplaceno víc, než činí poplatková povinnost, vrátí Biskupství brněnské přeplatek. Poplatek ani přeplatek se nevrací, pokud částka k vrácení nepřevyšuje 50 Kč.

§ 2 Biskupství brněnské vrátí zaplacený poplatek i tomu, kdo jej zaplatil na základě nesprávné výzvy soudu nebo základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena. Tento poplatek se vrací v plné výši, a to na základě písemné žádosti poplatníka adresované Biskupství brněnskému prostřednictvím Diecézního církevního soudu v Brně.

§ 3 Jestliže dojde k zániku řízení podle čl. 146 IDC nebo se žalobce vzdá řízení podle čl. 150 IDC a soud řízení ukončí, zaplacené poplatky se nevrací.

§ 4 Byla-li kauza po zaplacení poplatku nebo po vydání rozhodnutí, kterým byla uložena povinnost zaplatit poplatek, postoupena jinému příslušnému soudu, vrací přeplatek (poplatek nebo jeho odpovídající část) Biskupství brněnské, a to na základě písemné žádosti poplatníka.

ČÁST II ÚHRADA OSTATNÍCH NÁKLADŮ ŘÍZENÍ

Článek 19 Poplatek za řízení před kongregací v Římě

Žadatel je povinen uhradit poplatky za řízení, které stanoví příslušná kongregace v Římě, před níž probíhá řízení o žadatelově návrhu. Poplatek se platí v eurech (€) nebo amerických dolarech (USD) prostřednictvím Diecézního církevního soudu v Brně a je splatný při vyzvednutí rozhodnutí kongregace u Diecézního církevního soudu v Brně.

Článek 20 Úhrada nákladů stran a svědků

§ 1 Žalující strana (žadatel) a strana nežalující (nežádající) hradí náklady, které vznikají jemu osobně.

§ 2 Svědci mají právo na náhradu hotových výdajů a ušlého výtěžku (svědečné). Právo na svědečné uplatňují svědci u toho, kdo jej za svědka navrhl. Byl-li svědek předvolán *ex officio*, hradí svědečné strana žalující nebo společní žalobci.

§ 3 Vystupují-li v řízení společní žalobci, pak každý z nich hradí polovinu nákladů.

Článek 21

Záloha na náklady důkazu

§ 1 Lze-li očekávat náklady důkazu, který účastník navrhl nebo který nařídil soud o skutečnostech jím uvedených anebo v jeho zájmu, uloží předseda senátu tomuto účastníku, není-li osvobozen od soudních poplatků, aby před jeho provedením složil zálohu podle předpokládané výše nákladů, jinak nelze důkaz navrhovaný účastníkem provést, o tom musí být účastník poučen.

§ 2 Předseda senátu je oprávněn po poplatníkovi požadovat, aby ještě před stanovením předmětu sporu uhradil zálohu na náklady řízení, a to zejména v případech, kdy předpokládané náklady důkazu převýší částku stanovenou v sazebníku, nebo existuje důvodná pochybnost o tom, zda náklady budou uhrazeny v průběhu řízení, popř. je z chování žalující strany zřejmé, že se soudí lehkomylně (kán. 1649, § 1 odst. 4° CIC).

§ 3 Nezaplatí-li poplatník zálohu na náklady důkazu, pak soud důkaz neprovede.

§ 4 O úhradě nákladu důkazů, které nebyly kryty zálohou, rozhodne senát v rozsudku nebo předseda senátu dekretem, pokud dojde k zastavení řízení.

Článek 22

Úhrada nákladů za neuskutečněný výslech

§ 1 Nedostaví-li se svědek či strana, která je ve sporu aktivní, k výslechu bez předchozí, včasné a dostatečné omluvy, je strana která výslech svědka navrhla či aktivní strana, povinna uhradit soudu náklady za naplánovaný, ale neuskutečněný výslech.

§ 2 Na následky nedostavení se svědka či strany musí být strana uvědomena v žalobě či v předvolání.

§ 3 Výše náhrady nákladů je uvedena v sazebníku.

§ 4 Nebyla-li povinnost uhradit náklady za neuskutečněný výslech stanovena zvláštním dekretem, bude uložena v rozsudku nebo v dekretu, jímž se zastavuje řízení.

§ 5 Nedostaví-li se k výslechu svědek, který byl předvolán *ex officio*, hradí náklady za neuskutečněný výslech soud.

Článek 23

Ustanovení závěrečná

Tato instrukce nabývá platnosti schválením moderátorem soudu a účinnosti dne 1. ledna 2012.

Příloha k Instrukci o nákladech řízení před Diecézním církevním soudem v Brně

Poplatky za řízení – částky jsou uvedeny včetně 20%DPH

Položka 1 (článek 2, § 1 instrukce)

Za dekretem přijatou žalobu na platnost manželství	4200 Kč
Za dekretem přijatou žádost o rozvázání nedokonaného manželství (řízení <i>super rato</i>)	2400 Kč
Za dekretem přijatou žádost o rozvázání manželství ve prospěch víry (řízení <i>in favorem fidei</i>)	2400 Kč
Za dekretem přijatou žádost o rozvázání manželství na základě pavlovského privilegia	600 Kč
Za dekretem přijatou žádost o odloučení manželů za trvání manželství (<i>separatio</i>) a o dovolení přijímání svátosti	600 Kč
Za petijní řízení	600 Kč
Za dekretem přijatou žádost o laicizaci	2400 Kč
Za rozsudek vydaný v trestním řízení (čl. 3, § 3)	2400 Kč

Položka 2 (článek 2, § 2 instrukce)

Za službu konstatovaného stálého prokurátora	600 Kč
Za službu konstatovaného stálého advokáta	1200 Kč
Za službu konstatovaného stálého patrona	1200 Kč
Za službu odborného znalce z oblasti církevního práva při řízení <i>super rato</i>	1200 Kč
Za zhotovení odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví či z odvětví psychologie nebo za zhotovení odborné zprávy (vyšetřovaná je jedna osoba)	3000 Kč
Za zhotovení odborného znaleckého posudku z oboru zdravotnictví či z odvětví psychologie nebo za zhotovení odborné zprávy (vyšetřovány jsou dvě osoby)	4200 Kč
Za zhotovení znaleckého posudku (odborné zprávy) v ostatních případech	3000 Kč

Za odborné znalecké vyšetření či za jiný odborný znalecký úkon	250 Kč/hodina max. 2500 Kč celkem
Za konsekutivní tlumočení	599 Kč/hodina
Za simultánní tlumočení	699 Kč/hodina
Za překlad jedné normostrany do cizího jazyka	120 Kč/normostrana
Za zhotovení úředního překladu kauzy do cizího jazyka	120 Kč/normostrana nejvýše 5000 Kč
Za poskytnutí služby právní pomoci bez vztahu k řízení před Diecézním církevním soudem v Brně	600 Kč/hodina
<u>Položka 3</u> (článek 12 instrukce)	
Rozhodnutí o prominutí poplatků	500 Kč
Znalecký posudek v případě prominutí poplatků	1500 Kč

Úhrada ostatních nákladů

Položka 4 (článek 17 instrukce)

Poplatek za řízení před příslušnou kongregací v Římě	100 €

Položka 5 (článek 20 instrukce)

Úhrada nákladů za neuskutečněný výslech	120 Kč